

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 7212
Ημερομ. Κατάθεσης: 7/9/2022



Τετάρτη 7/9/2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς την υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού
και τον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας**

Θέμα: Η έκταση της πρώην Αμερικανικής Βάσης Νέας Μάκρης, χώρος σημαντικού αρχαιολογικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, έχει κατακτήσει Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμάτων. Οι κάτοικοι και οι αρμόδιοι φορείς πιέζουν για καθαρισμό και ουσιαστική αποκατάσταση του τοπίου.

Όπως μας πληροφορούν οι Φίλοι του Αρχαιολογικού Μουσείου Μαραθώνα, ένα περιβαλλοντικό -αισθητικό-πολιτιστικό έγκλημα συντελείται εδώ και δεκαετίες στην πρώην Αμερικανική Βάση της Νέας Μάκρης.

Αναφερόμαστε στο «Μικρό Έλος», τη σημερινή θέση «Μπρέξιζα» στα σύνορα Νέας Μάκρης και Μαραθώνα που περιλαμβάνει τον επισκέψιμο Αρχαιολογικό χώρο του Ιερού των Αιγυπτίων Θεών, κτισμένου πριν από 1850 χρόνια. Όλη η περιοχή έχει χαρακτηριστεί επίσης «παράκτιο έλος», Υγρότοπος Α΄ Προτεραιότητας με καταγεγραμμένα 92 είδη πουλιών από την Ορνιθολογική Εταιρία.

Εν συνόψει, η περιοχή της Μπρέξιζας είναι :

- **Αρχαιολογικός Χώρος:** ΦΕΚ 866 τΒ΄ 12-9-1977
- **Ιστορικός τόπος και τοπίο Ιδιαίτερου φυσικού κάλλους:** ΦΕΚ 366 Β΄ 11-4-1980 ΥΑ Φ02_828_14
- Η περιοχή χαρακτηρίζεται ως **αρχαιολογικά προστατευμένη** (ΦΕΚ 112/Β΄/21.2.1992Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ02/36205/π.ε./1873/27.1.1992) με ζώνες Α΄ απόλυτης και Β΄ μέσης προστασίας
- Κατά το ανατολικό τμήμα της, βρίσκεται **εντός της θεσμοθετημένης Α΄ Ζώνης απολύτου προστασίας**, αδόμητης, και, κατά το κεντρικό και δυτικό τμήμα της και **εντός της οριοθετημένης Β΄ Ζώνης Μέσης προστασίας** του αρχαιολογικού χώρου στη θέση «Μπρέξιζα» Νέας Μάκρης, ο Χ.Α.Δ.Α.
- Γειτνιάζει άμεσα με το ρέμα «Ροκφέλερ» και κανάλια αποστράγγισης. Έχει μικρή απόσταση από τη θάλασσα και εσωκλείει την περιοχή του Υγροτοπικού συστήματος Μπρέξιζας χαρακτηρισμένου ως **Υγρότοπος Α΄ Προτεραιότητας** με το Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής ΦΕΚ 156 Α΄ 1-8-2014 αρθρ 20 παρ/μα ΙΧ.

- Από το 2018 σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν. 4559 ΦΕΚ 142Α' _3-8-18 στην περιοχή και μέχρι την οριοθέτηση του Υγροτόπου, **απαγορεύεται η δόμηση, η επιχωμάτωση, η άσκηση οχλουσών δραστηριοτήτων και κάθε δραστηριότητα που υποβαθμίζει την οικολογική κατάσταση, καθώς και η έκδοση αδειών δόμησης.**

Δυστυχώς, τίποτα από τα παραπάνω δεν έχει συντελέσει ώστε να γίνει προστατευθεί η περιοχή, η οποία έχει μετατραπεί σε Χώρο Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμάτων (ΧΑΔΑ).

Από το 1997 έως το 2009 ο Δήμος Νέας Μάκρης και ιδιώτες έχουν γεμίσει 160 περίπου στρέμματα του ιστορικού χώρου του έλους, με 55.000 κυβικά μέτρα (= 85.000 τόνοι!!!!) μπάζων που φτάνουν σε ύψος έως και 5 μέτρα.

Από την αρχή των αποθέσεων και μετά από κινητοποιήσεις τοπικών συλλόγων, οι αρμόδιες υπηρεσίες απαιτούν την απομάκρυνση των μπάζων και επαναφορά της περιοχής στην προηγούμενη κατάσταση.

Δεν έχουν εισακουστεί όμως οι θέσεις του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών, της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής, της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Αττικής, του Συμβουλίου της Δημοτ. Κοινότητας Νέας Μάκρης, του Συνηγόρου του Πολίτη, και οργανώσεων όπως του Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων Υγροτόπων ΕΚΒΥ και του WWF.

Το 2014 το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επέβαλε πρόστιμο 40.000€ ανά εξάμηνο στην Ελλάδα (απόφαση C-378/13).

Αντίθετα από τις αναφερόμενες θέσεις-εντολές των φορέων, ο Δήμος συνέταξε Μελέτη Αποκατάστασης του ΧΑΔΑ με **παραμονή** των 55.000 κυβικών μέτρων υλικών επιτόπου, σε λόφο που θα φτάσει σε ύψος περί τα 3 μέτρα – εν μέσω του έλους! Το κόστος, περί το 1.440.000 €, θα το αναλάμβανε η Ε.Ε. Το 2016 το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε την οριστική μελέτη, πάλι με παραμονή των μπάζων επιτόπου, ανεβάζοντας όμως συγχρόνως το κόστος σε 3.450.000 €.

Τον Οκτώβριο του 2015 εμφανίζεται από τον αρμόδιο του Ε.Π.Π.Ε.Ρ.Α.Α. κ. Στοϊλόπουλο η άποψη της **«φυσικής αποκατάστασης του ΧΑΔΑ»** με τη δικαιολογία ότι αναπτύχθηκε φυσική βλάστηση.

Τον Μάρτιο του 2017 ανακαλείται η χρηματοδότηση της Ε.Ε. από την αρμόδια υπηρεσία Ε.Π.Π.Ε.Ρ.Α.Α.

Στις 14-5-2020 τριμελής επιτροπή με Έκθεση Αυτοψίας για την οποία το πλέον αρμόδιο Υπουργείο Πολιτισμού δεν ενημερώθηκε, θεωρεί ότι «Σε όλο το χώρο έχει αναπτυχθεί βλάστηση με αποτέλεσμα να έχει επέλθει η φυσική αποκατάστασή του και αφομοίωσή του στο εγγύς φυσικό περιβάλλον». Το πρακτικό της επιτροπής προωθείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην Ε.Ε. Η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ε.Ε. αποδέχτηκε ότι ο ΧΑΔΑ αποκαταστάθηκε στηριγμένη στο παραπλανητικό πρακτικό και διέκοψε το πρόστιμο.

Σύμφωνα με τους Φίλους του Αρχαιολογικού Μουσείου Μαρθώνα, ο ισχυρισμός ότι ο ΧΑΔΑ «αποκαταστάθηκε» αποτελεί μια παγίδα καθώς αποκλείει την προοπτική διεκδίκησης ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για αποκατάσταση του ΧΑΔΑ που παραμένει ως είχε.

Τα περί «φυσικής αποκατάστασης» της έκθεσης της τριμελούς επιτροπής καταρρίπτουν οι πλέον αρμόδιοι όπως : Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής, η Υπουργός Πολιτισμού και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών σε επίσημα έγγραφά τους.

Οι Φίλοι του Αρχαιολογικού Μουσείου Μαραθώνα, προσέφυγαν με καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (CHAP(2021)03441) , με αναφορά στην Επιτροπή Αναφορών (0657/2021)του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή (στις 2-3-2022) βασιζόμενοι στα δικαιώματα που έχουν οι Έλληνες ως Ευρωπαίοι πολίτες.

Υπογραμμίζεται ότι ο «λόφος» ύψους 5 μέτρων που έχουν σχηματίσει τα μπάζα, δεν είναι περιβαλλοντικά ουδέτερος. Έχουν ληφθεί φωτογραφίες του χώρου με drone, με την άδεια της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων, που δείχνουν καθαρά **σπασμένες αμιαντοτσιμεντόπλακες**, σχετικά κοντά στον χώρο άθλησης του Δήμου και το Δημοτικό Σχολείο.

Ερωτώνται οι υπουργοί:

- Πώς αντιδράτε στον ισχυρισμό ότι το κουκούλωμα των μπάζων από βλάστηση θεωρείται φυσική αποκατάσταση του περιβάλλοντος;
- Συμφωνείτε ότι η ελληνική πολιτεία οφείλει να αντλήσει πόρους από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αποκατάσταση του αρχαιολογικού χώρου – υγροβιότοπου της Μπρέξιζας;
- Πώς θα ενεργήσετε για να προχωρήσει το έργο της αποκομιδής των μπάζων από εκεί;
- Γνωρίζετε για τις προτάσεις που έχουν κατατεθεί από φορείς, όπως π.χ. η Εφορεία Αρχαιοτήτων για τον καθαρισμό της περιοχής;

Η ερωτώσα βουλευτρια

Μαρία Απατζίδα